

Foto og design: Mike Mills.

Ansvarlig redaktør:
Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:
Nils Roar Gjerdet
Jørn Arne Aas

Redaksjonssjef:
Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:
Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen, Jostein Grytten, Anne Christine Johannessen, Sigbjørn Løes, Nils Oscarson, Nina J. Wang, Marit Øilo, Ulf Örtengren

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl, Anders Godberg, Malin Jonsson

ABONNEMENT

Abonnementspris for ikke-medlemmer og andre abonnenter kr 1800,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf. 22 54 74 30.

E-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Haakon Vills gate 6,
postboks 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf. 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 800. 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: 07 Media AS

Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

LEDER

Nordisk start om viktig tema

Ved begynnelsen av hver ny årgang av Tidende presenterer vi resultatet av nordisk samarbeid, i form av felles nordiske vitenskapelige artikler. I år er intet unntak. For 22. gang publiserer det danske, finske, svenske og norske tannlegetidsskriftet de samme vitenskapelige artiklene ved årets begynnelse.

Hovedansvaret for de nordiske temaheftene går på omgang. Denne gangen er det finnene som har hatt ansvaret for å definere hvilke sider av temaet som skal dekkes, og identifisere relevante forfattere som er villige til å skrive. Forfatterne kommer fra alle de fire landene som er med i samarbeidet.

Temaet for dette årets nordiske samarbeid er smerte og smertelindring. Det skulle være både relevant og interessant for de aller fleste klinikere.

Smerte er et stort og mangesidig tema. De vitenskapelige artiklene i denne og neste utgave av Tidende handler naturlig nok mest om fysisk smerte, i tannlegenes arbeidsområde.

Mer generelt er det like fullt slik at de fleste av oss vet hvordan både fysisk og psykisk smerte kjennes, for hver enkelt av oss. Smerte er en subjektiv opplevelse, som regel med både en fysisk og en psykisk komponent. Vi vet også at ingen kan føle en annens smerte. Hverken den fysiske eller den psykiske – eller den sosiale, åndelige og eksistensielle.

Hvordan definerer vi smerte, da? Det er ikke helt enkelt.

Smarter kan ha svært ulik styrke eller intensitet. De kan være lette, nesten bare en murring eller et ubehag, og i den andre enden av skalaen meget intense, nesten utholdelige.

Smertens styrke kan ikke måles direkte, men det finnes metoder som gjør det mulig å registrere smertens styrke på en systematisk måte.

Smarter har også ulik varighet, fra helt kortvarige tak, lynglimt eller ilinger – til varige, kroniske smerter. Ved kartlegging

av smerter defineres derfor tidsrommet smertene registreres i.

Noen ganger er smerten lokalisert til et skarpt avgrenset område, andre ganger vil det være vanskelig å kjenne akkurat hvor smerten sitter, den er mer diffust lokalisert – av og til er det mer eller mindre vondt i nesten hele kroppen. Da snakker man om utbredte smerter.

Smarter kan dessuten føles på ulike måter. Det vil si at det finnes ulike smertekvaliteter, og smerten kan beskrives på forskjellige måter – som stikkende, brennende, murrende, pulserende eller jevn. Måten smerter beskrives på varierer mye fra kultur til kultur, og det er ingen systematisk, internasjonalt anerkjent standardmetode for registrering av ulike smertekvaliteter.

Smertens styrke, varighet, lokalisasjon og kvalitet danner til sammen et mønster, eller hele, som kan gi gode indikasjoner på hva smerten skyldes.

Hvordan nå er; jo mer en vet om smerten, jo mer vet en om hvordan den eventuelt kan lindres. Noe en gjerne som regel vil.

Jeg håper leserne av Tidende får nyttig og kanskje ny lærdom av den felles nordiske innsatsen som er lagt ned, og som denne gangen søker å belyse temaet smerte og smertelindring på en måte som er mest mulig relevant for tannleger.

Første utgave av Tidende i 2016 presenterer også de viktigste sakene fra NTFs representantskapsmøte, som fant sted før jul i 2015.

Og vi har intervjuet NTFs nyansatte generalsekretær, Morten Rolstad, som tiltrådte sin nye stilling 1. januar i år. Han deler sine tanker om hvilke oppgaver foreningen står overfor og hvordan de kan gripes an.

Med dette, og alt det andre dere pleier å finne i Tidende – i form av faste spalter, ønsker jeg alle lesere av Tidende et fint og godt nytt år.

Ellen Beate Dyvi